

મુસ્લીમ અન્નતોંકો ઇસ્લામી મુસલમાનો.

વિસમિલ્લા હિરહમા નિરહીમ.

મુખએ આગ્રેકે ભાઈ મુસલમાનો.

આજ આપ સખ લોગ તખલિગો હિજાજતે ઇસ્લામકે મકસદસે થહાં જમા હુવે હેં ઓન્ન મુઝકે આપને ઇસ જલસેકી સહારત ઇનાયત ફરમાઈ હેં, મગર મેં આપ હજરાતસે તખલિગકે મુતેઅલ્લક ઓન્ન ઇસ્લામ વ મુસલમાનોકી હિજાજતકી નિસબત કુચ્છલી અરજ કરના નહિ થાહતા કયું કે આપ રાતહીન તખલિગકે બારેમેં મુનતે હેં ઓર પહલે હેં, કેહતે હેં ઓન્ન લીખતે હેં. આપકો અપને જેસે જોક મુસલમાનસે ઓન્ન કમા નઈ ખાત તખલિગકી નિસબત મુત્તી બાકી રહ ગઈ હેં છુસકો મેં બ હેસિયતે સદર જલસા બિયાન -કરું, ઓન્ન અગર આપ નારામ ન હોં તો મંચ સદાઈસે કેહ દેના થાહતા હું કે આપ રાત હીનકે રૂઝેમેં ૪૮ જલસે કરનેકે બાકી હો તખલિગ સમજતે રે.

કે ઇનતિઝામાત મેં અપની તમામ અમલી કુવતેં ખચ કર ડાલતે હેં એંઝોર જલસોમેં જો કુચ્છ કરાર પાતા હે ઉસ પર અમલ કરને એંઝોર હસસે ફાયદા ઉઠાનેકી આપ ગરૂરત નહિ સમજતે.

અગરચે મંચ ઇન જલસોંકે બિલકુલ ગેર મુફિદ લી નહિ સમજતા કયું કે થોડા બોહત એહસાસ એંઝોર લગાવ તબલિગકે સાથ ઇન જલસોંસે પયદા હો જાતા હે લેકિન સારી અમલી કુવતોંકો જલસોંકે ઇનતિઝામાતમેં બરબાદ કરદેના એંઝોર ફિર જલસોંકે બાદ તકયા સરહાને રખકર એંઝોર ગફલતકા ચાદરા બોહકર આરામસે સોબના, બોહત કાબિલે એતેરાજ બાત હય. જલસે તબલિગકા એકબુજ હે, મુકમ્મીલ તબલિગ નહિં હ. જલસે મુકામી ખાશેન્દોકે મેદાર કરતે હેં મગર જખતકે ઇસ બેદારીસે ફાયદા ઉઠાનેકા કામ ન કીયા જાએ જલસોંકી સારી મહેનતેં કુજુલ ઝાયા એંઝોર અકારત હો જાતી હેં.

ઇસ વાસ્તે અય મદ્ જાઇએ, આજકે જલસેમેં સિફ્ એંઝોરતોંકે તબલિગ કરન ચાહતા હું. અગરચે એંઝોરતેં ચહાં મવબુદ નહિ હેં લેકિન મેરી આવાજ હર મુસલમાન ઘર તક જો આગ્રેમેં હે, એંઝોર જો ઇસ મુબેમેં હે, એંઝોર જો હિન્દુસ્તાનકે તમામ મુબેમેં હે પહોંચ સકતી હે એંઝોર એંઝોરી, એંઝોર મેં ઇસ આવાજકે પોંહચાનેકી ડેશીશ એંઝોર આવાજકો હર ઘરતક પોંહચાનેમેં

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાયિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૭૧૭ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ મુસ્લમાન ઓર તોડી ઇસ્લામ
ગુલામ

વિષય સં. ૩૧૫ : પૃ ૭

મુસલમાન ઓરતોં ને મુજસે બડી હેં મેરી માંઓ હેં, ને મેરી બરાબર હેં વેહ બેહનેં હેં, ને મુજસે છોટી હેં વેહ મેરી બેટીયાં હેં. ખસ, આજ મેં અપની માઉંકો ઓર અપની બહનોંકો ઓર અપની બેટીઓંકો ઇસ્લામી બુલાવા હેતા હું, ઓર ને કામ મદોંસે ન હોસકા ઓર જીસ કામકે સબબ ઓરતોં કી ઇઝત, ઓર ઓરતોંકા દિન, ઓર ઓરતોંકી અવલાહ, ઓર ઓરતોંકી સબ મિલકીયત ખતરેમેં પડ ગઈ હે ઇસ કામસે મુસ્લીમ ઓરતોંકો આગાહ કરતા હું. ઓર મુઝે યકીન હે કે મેરા યે બુલાવા ઓર મેરીંયે તબલિગ ઓર મેરા યે પયગામ જબ ઓરતોંકે કાન તક પોંહયેગા તો ઇનપર ઝડર અસર હોગા ઓર વેહ મદોંસે ઝિયાદા ઇસ કામકી તરફ મુતાવજ્જહ હોંગી, કયું કે મેં ઓરતોંકો સિફ ઇસ કામકી ખતરનાક હાલત ઓર ઇસ કામકે સબબ આયંદે કે અંદેશેહી સુનાને નહિ ચાહતા બઃકે મેં ઓરતોંકી તાકત ઓરતોંકી હાલત ઓરતોંકી સમજ ઓર ઓરતોંકી ખિસાતકે મુવાફિક ઉનકો કામ કરનેકે તરીકેથી બતાના ચાહતા હું.

સુનો મેરી માંઓ, સુનો મેરી બેહનો, સુનો મેરી બેટીઓ, ઇસ્લામકા પેહલા બુલાવા ઓરતકો દીયા ગયા થા ઓર સબસે પહેલે ઓરતહીને ઇસ્ મી બુલાવેકો કેબુલ કીયા. મોંહ ઓરત રસુલુલ્લાહ-સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમકી પેહલી બીવી હઝરત ખદીજતુલ કુબરાબધી ઓર ઉનહીને અપને

શવહર ઓર અપને રસુલકા ઇઅતિદાઇ પયગામ તસ્લીમ કરકે ઇમાનકી હયકલ ગલેમેં ડાલીથી.

ઓર મુસલમાન ઓરતેંહી શુરૂ ઝમાને કે નાઝુક વકતોંમેં બનોમાલસે ઇસ્લામકી ઓર મુસલમાનોકી સખસે બડી મહદગાર હોતીથી.

યરમુક કે મયદાને જંગમેં દસ લાખ કુરફાર સાઠ હજાર મુસલમાનોપર હમલા આવર હુવે થે. મુસલમાનોકો ઇસ લડાઈમેં કઇ દહે ચકીસ્ત હુઇ લેકિન જખ વોહ ભાગે તો ઉનકી ઓરતોંને જો લશકરકી પુસ્તપર થી ઉનકો રોકા, ઉનકે ઘોડાંકે ચેહરોંપર લકડીયાં મારી, ઓર ઉનકો ઉનકે અચ્ચે દીખાચે કે ઇનકો છોડકર કહાં ભાગતે હો, ઓર ઉનકો ગયરત દીલાઈ ચહાંતક કે વોહ સખ પ્રીર કુરફાર પર તુટ પડે ઓર દસ લાખકી શિકસ્ત હે દી. ઇસ લડાઈમેં ઓર દુસરી બોહતસી લડાઈયોમેં મુસલમાન ઓરતેં તલવાર લેકર ઓર ઘોડાં પર સ્વાર હોકર દુશ્મનોસે દસ્ત બદસ્ત લડી ઓર તુમહારે વાસ્તે અપને કારનામેં ચુદ્ધાઈ છોડ ગઈ, કે જખ પ્રીર કલી ઇસ્લામપર ઓર મુસલમાનો પર અચસા નાઝુક ઝમાના આચેગા તો મુસલમાન ઓરતે પ્રીર વેસીહી હિમ્મત ઓર દિલેરીસે કામ કરેંગી જેસા કે ઉનહોંને શુરૂમેં કીયાથા.

રસુલુલ્લાહ (સ. અ. વ. સ.) કો ઓરતોંકી ખીદમાત ઓર ઓરતોંકે ખુલુસ કા પુરા એહસાસ થા ઓર વોહ

ઓવરતોંકી હિફાજત, ઓવર ઓવરતોંકી પાસદારી આખિર વકતતકે ફરમાતે રહે. યહાંતકે કે જખ હઝરતને વફાત કે વકત આખરી વસીયત ફરમાઈ તો ઉસમેંથી ઓવરતોંકી દીલનેઈ ઓવર ઓવરતોં કે હુકુકકી હિફાજત પર સબસે ઝિયાદા ઝોર દીયા.

ઇસ વાસ્તે મેં આજ મુસલમાન મદોંકી શિકસ્તકો મહેસુસ કરકે મુસલમાન ઓવરતોંકો પુકારતા હું ઓવર બુલાવા દેતા હું કે, વેહ કરને અવ્વલકો મુસલમાન ઓવરતોંકી તરાહ ઇસ નાબુક વકતમેં ઇસ્લામકી ઓવર મુસલમાનોંકી મદદકે વાસ્તે કમરેં બાંધકર તૈયાર હોજાએં અવર દીખા દેં કે મુસલમાન ઓવરતેં કેસી મુખલીસ હેં કેસી મહેનતી ઓવર જફાકશ હેં ઓવર ઇનકો અપને દીનો ઇમાનકે સાથ કેસા સન્ધ્યા લગાવ ઓવર તઅલ્લુક હે ઓવર વેહ અમલી મયદાનમેં મદોંસે ઝિયાદા કીસકદર મુસતઅહ્દી ઓવર સરગરમીસે કામ કરેં સકતી હેં. લાહોરકે મશહુર બનાના અબખાર તેહઝીબુન્નીસવાનકે રૂકને આઝમ બનાબ મોલવી મીર મુમતાઝઅલી સાહેબને એક હફે મુઝસે ફરમાયા થા કે ઇનકે અખબારકી પઢનેવાલી ઓરતેં તબલીગી કામ કરના ચાહતી હેં, મગર વેહ પુઝતી હે કે તબલીગી કામ કયું કર હો ઓવર તબલીગકે કોન કોનસે કામ ઇનકે કરનેકે લાયક હે. મેં ઇનકો બતાવે બાવે તાંકે વેહલી અપના ઇસ્લામી ફરજ અદા કરે. મીર સાહેબને મુઝસે વેહલી ફરમાયા થા કે ઓ-

ઋતોંકો અંચસા તળલીગી કામ બતાના ચાહીએ જો પુરાં હોનેકે
બઅદ સબ ઓરતોંકો નઝર આ સકે કે ઉનકે કામકા થહે
નંતીજ હે ઓર મેને મિરસાહેબસે વાદા કિયાથા કે મેં
અંચસે કામ તજવીઝ કરકે આપકો ઇત્તિલા હુંગા. લેકાઝા
આજ અખબાર મઝકુરકી પઠનેવાલી ઓરતોં ઓર તમામ
હિન્દુસ્તાનકી મુસલમાન ઓરતોંકો મેં ઇનકા તળલીગી
કામ બતાના ચાહતા હું, લેકીન પહેલે ઇનકો ચેહ બતાના
જરૂરી હે કે આજકલ હિન્દુસ્તાનકી કયા હાલત હે, ઓર
મુસલમાનો પર વેહ કેનસા નાઝુક વકત આયા હે જીસમેં
મદોસે કામ પુરા નહિ હો સકતા ઓર ઓરતોંકો બુલાવા
દેને ઓર ઇસ કામકો મુકમ્મીલ કરનેકી ઝરૂરત પેશ આ
રહી હે.

સુનો ખાતુનાને ઇસ્લામ, આજકલ આર્યાસમાજને
શુદ્ધિ ઓર સંગઠનકે નામસે એક કામ શુરૂ કીયા હે.
શુદ્ધીકા મતલબ ચેહ હય કે મુસલમાન મદો ઓર ઓરતોં
ઓર બચ્ચોંકો ઇસ્લામસે મુર્તદ કરકે ઓર ઉનકે દિન
ઇમાનકી હાલત હુટકર ઉનકો આર્યા બનાના ચાહતે હે
ઓર ઇસકો અપની ઝબાનમેં 'શુદ્ધિ (પાક) કરના કહિતે હે.
ઓર સંગઠનકા મતલબ ચેહ હય કે સબ 'હિન્દુ છોટે બડે
'અમીર-ગરીબ અદના આદા 'મીલકર એકા કરે' ઓર
મુસલમાનો ઓર અંગ્રેજોંકો અપને મિલાપકી તાકતસે
કમઝોર કરે' ઓન 'પ્રીર ઇસ મુલકસે નીકાલ દે'.

આર્યાસમાજકે અખબાર ઓર આર્યાસમાજકે લિહર અલાનીયા પુકાર પુકાર કર કહેતે હેં ઓર લીખતે હેં. કે હુમ એક દીન અપને ધર્મકા ઝંડા કાબેકી દીવાર પર લગાઈજે ઓર અરખકે મુલક ઓર તુર્કીકે મુલક ઓર મિસરી મુલક, ઇરાની મુલક ઓર તાતારી મુલકકે ઓર હિન્દુસ્તાનકે સબ મુસલમાનોકે જખરસે, ઝોરસે, ફરે-ખસે, ઘોઢેસે, લાલચસે, મુર્તદ ઓર બેદીન બનાકર આર્યા કર લેંચગે. ઇનકા વેહ ફકત કેહનાહી નહી હે અહાંકે ઉનહોંને હામરહા ઓરતોં ઓર મહોંકે મુર્તદ ઓર બેદીન બનાલી દીયા હેં વેહ મુસલમાન બચોંકે ચુરાકર ઘોઢે દેકર અગવા (લગા) કરકે મા બાપ સે ઓર વારસોંસે ઉનકી બે ખખરીમેં જુદા કર લેતે હેં ઓર આર્યા બના લેતે હેં, પ્રીર ઉન બચોંકે કબી અપને મા બાપ ઓર વારસોંસે મિલના નસીબ નહિ હોતા. વેહ મુસલમાનો કેા સુદી કરજા દેકર આર્યા હોનેકે લીએ મજબુર કરતે હેં વેહ મુસલમાનોકી ઝમીને, મકાનાત, ઝેવરાત, કપંડે, મવેશી (જાનવર) ઓર હર-કીસીમકી જાએદાદકે-સુદી (ખીયાજ) કરોંકે ઝરીએ રાત દીન, છીનને મેં મેંસૂરક હેં વેહ રોઝાના મુસલમાનોકે ખાને ઓર પહનનેકી ચીઝેં ૩ કરોડ રૂપે રોઝાના અપની જેબસે નિકાલકર, ઉનકી જેબમેં ડાલ દેતે હેં. કયું કે મુસલમાન હિન્દુસ્તાનમેં સાત કરોડકી તેઅદાદમેં હેં ઓર હરે મુસલમાન ખાને પહનને ઓર રોઝ મરરાકી અરિયાતમેં આંઠ

આને રોજ ખર્ચ કરતા હે. જો મુસલમાન અમીર હેં વોહ સો હોસો રૂપે થા હસ ખીસ રૂપે રોજાના ખર્ચ કરતે હેં. ઓર જો ગરીબ હેં વોહ આના, હો આને થા પૈસા હોપૈસે રોજાના ખાને કપડે ઓર ઘરકી દુસરી ઝરૂરીયાતમેં ખર્ચ કરતે હેં ઓર જળ ઇન દોનોકી અવસત લગાઈ બચ તો હર મુસલમાનકા ખર્ચ આઠ આને રોજકા પડતા હે ઓર ચુકે ગલ્લેકી, આટે દાલકી, કપડેકી, ઓર હર કીસીમકી ઝરૂરીયાતે ઝીનદગીકી ચીજે હીન્દુ ઓર આર્યાહી ફરોખત કરતે (બેચતે) હેં ઓર યે સળ તિબરતેં (બેપાર) ઝિયાદાતર ઇનહીકે કબજેમેં હય. ઇસ વાસ્તે તીન સાડે તીન કરોડ રૂપે રોજાના હમારી જેબુસે નીકલકર ઇનકી જેબુમેં નિકલ બતે હેં.

અલગરઝ, શુદ્ધી ઓર સંગઠનકે ઝરીએસે ઇસ્લામકે દુશમનોને યેહ ઇરાદા કીયા હે કે હીન્દુસ્તાનમેં રહનેવાલે હર મુસલમાન મહં ઓર ઓરતકો ઝોર થા ધોકા, થા દબાવ, થા લાલચસે, મુર્તદ ઓર બેદીન બનાલે ઓર અગર વોહ મુર્તદ ઓર બેદીન હોનાં ન ચાહે તો ઉનકો અયસા હી કરેં કે વોહ હીન્દુસ્તાન છોડકર બાહીરકે મુલકોમેં જીલા વતન હોબાએં (દેશબદર).

બસ યેહ ખુલાસા દુશમનોકે હાલાતકા હે. ઇસકી રીઝ થામ ઓર મુસલમાનોકે બચાવકે લીએ ઓર, ઇસ્લામકી હીમાયત કે વાસ્તે બોહતસે, મુસલમાન બી કોશીશ કર રહે.

હેં જનમેંસે એક મેં લી હું. લેકીન મ'ય તો ચેહી સમજતાં હું કે હમ સખકો શિકીસ્ત હો રહી હે ઓર વોહ વકત આ ગયા હે કે હમ સખ મીલકર અપની ઓરતોંકો પુકારેં કે વોહ લી ઇસ દીની જંગમેં મહોકે સાથ શરીક હોકર અપના ઇસ્લામી ફર્ક પુરા કરેં.

મેરા ખ્યાલ તો ચેહ, હય કે ઇસ જંગમેં ઓરતેં મહોકેં જિયાદા કામયાબ, જહાદ કર સકતી હેં ઓર જબ મેં ઓરતોંકો ઇનકે કામ બતાઉંગા તો, વોહ ઓર ઇનકે મહં ખુદ તસ્લીમ કર લીંગે કે વાકેઇ ઓરતેં ઇન્સેદાદ ઇતિદાદકી દમાગી, ઓર આઇની (કાયદેકી) લક્ષ-ઇમેં મહોકેં જિયાદા કામયાબ (ફતેમહ) સાબીત હોંગી.

ઓરતોંકો પહેલે ચેહ માલુમ કરના ચાહીએ કે આર્થ સમાજકો મુસલમાનોકે મુર્તદ કરનેકા હોંસલા કયું કર હુવા ઓર વોહ કીસ વજેહસે મુસલમાનોકો મુર્તદ કરનેમેં કામયાબ હોં જતે હેં. જબ ચેહ, વુબહાત માલુમ હોંબ-ઇંગે ઓર મઝકી તશખીશ હોંબએગી, તો ઓરતોંકો કામ કરના ઓર મઝકા ઇલાજ આંસાન હોંબએગા.

મુસલમાનોકે મુર્તદ હોંનેકે દો સખબ હેં.

એક તો ચેહ કે જનમેં જિયાદા તેએદાદ જહેલો કી હે જે દીની તાલીમસે બિલકુલ બેખબર હેં ઓર જનકો ઇસ્લામી ખુબીયા ઓર ઇમાનકી અરકતેં માલુમ નહી હેં ઇસ

વાસ્તે વોહ; આર્યાસમાજકે અગવામેં જલદી ફંસ જાતે હેં. ઓર દુસરા સખખ મુસલમાનોકી મુફ્તીસી હે. સલતનત ઓર હુકુમત જાતે રહેનેસે હરજગેકે મુસલમાન મુફ્તીસ ઓર ખેકાર હોગયે હેં ઓર જખ વોહ બાદશાહ ચે ઉસ વક્ત ચુંકે ખેહીસાખ ખર્ચ કરનેકો ઉનકે પાસ. ખેહીસાખ રૂપયા લી થા, ઈસ વાસ્તે આજકલથી ઉસી પુરાની આદત કેં મુવાપ્રીક વોહ ખેહીસાખ કુઝુલ ખર્ચીયાં કરતે હેં ઓર રફતા રફતા અપને બડાંકી પચદા કી હુમ્. જાએદાદ ઓર મીલકીયત ખો દેતે હેં ઓર જખ ખાને કપડેસે મોહતાજ હોજાતે હેં તો મજબુરન આર્યાસમાજસે રૂપીયા લેકર અપના ઈમાન ઉનકે હાથ ખેચ ડાલતે હેં.

ખસ, ચેહ હો સખખ બોહત બડે હેં એક ઈસ્લામસે બેખબરી ઓર દુસરે મુફ્તીસી ઓર ખેકારી ઓર ચે દોનો અચસે સખખ હેં કે મુસલમાન ઓસ્તેં ઇન દોનોકા નિહાયત આસાનીસે ઇલાજ કર સકતી હેં, ઇસ વાસ્તેં મેં ઇનહી દોનો વબુહાતકે માલહત મુસલમાન ઓરતોકોં ઉનકે ફરાઈઝ બતાના ચાહતા હું.

મઝહબી માલુમાતકી કમીં યા મઝહબી માલુમાતકા બિલકુલ નહોના ઇસમેં મુસલમાન મદ્દ ઓર અવરત દોનો ખરાબરકે ઝિમ્મેદાર હેં. કચું કે હલીસ સરીફમેં આસા હે તલબુલ ઇલ્મે ફરિઝતુન, અલાફ્લે મુસ્લેમિન વ મુસ્લેમલિન (ઇલ્મ, હાસિલ કરવેકે લિયે ફેરિશ કરના હર મુસલમાન

મહાં ઓર હર મુસલમાન ઓરત પર ફર્જ હે). પસ
જો લોગ ઇન્મે દિન અર ઇન્મે દુન્યા, હાસીલ નહિ કરતે
વેહ ગોયા ઇસ્લામકે એક ફર્જકે તર્ક કરનેકા ગુનાહ કરતે
હેં મગર ઇસ તર્ક ફર્જમે જિયાદા ગુનાહ અરતો પર હોગા.
કયું કે વેહ અપની અબ્લાદકી તાલીમકી મદદોસે જિયાદા
ઝીન્મેવાર હેં. મિરટર વલીમહમદ મોમિન પ્રાઇવેટ સેક્ટેરી
રિયાસતે માનાવદર કાઠીયાવાડને અપને તાજા સફરનામે
યુરોપમે લીખ્યા હેં કે ઉનહોને એક અંગ્રેજ અરતકો
ઝાહુ દેતે હુવે દેખા. ઉસ અંગ્રેજ અરતકા ખાવીંદ એક
ખુશહાલ સોદાગર હે અર ઉસકી દુકાનપર મુમિન સાહબને
ઉસ અરતકોલી દેખા થા. મુમિન સાહબને હયરાન હોકર
ઉસ અરતસે પુછા કે તુમ એક અમીર ખાવીંદકો ખીવી
હેં. ચેહ હલાલખોરીયુંકા પેશા, કયું ઇખતિયાર કીયા હય.
ઉસ અરતને જવાબ દીયા કે મેરે ખાવીંદકી આમદની
ધરકે ખચકે તો કાફી હોતી હે લેફિન બચ્ચોંકી તાલીમકે
લીએ ખચત નહી હોતી. ઇસ વારકે મચતે ચેહ પેશા અપને
બચ્ચોંકી તાલીમકે લીએ ઇખતિયાર કીયા હય, કયું કે
બચ્ચોંકી તાલીમ ખાપસે જિયાદા મા પર ફર્જ હય.

ચેહ તો એક અંગ્રેજ અરતકી મિસાલ થી. હિન્દુસ્તાનકે
મુસલમાનોકી ગુઝશતા તાલીખ પઢી જાય તો ઉસમેં અચ્ચે
હમ્મરોં વાકેઆત મીલીજે કે અરતોંને અપને બચ્ચોંકી
તાલીમ વ તરબિયતમેં મદદોસે જિયાદા કામ કીયા, યુન ચે

હઝરત ખ્વાજાએ ખ્વાજાગાન સયદ મોઇનુદ્દીન હસન, ચિશ્તી અજમેરી (૨-અ) કી વાલદાને ખ્વાજા સાહબકે। અથપનસે અયસી તાલીમ વ તરબીયત દી કે વેહ હિન્દુસ્તાનકે શહન-શાહે દીન સાબીત હુવે. ખ્વાજા સાહબકે વાલીદ માજીદ ઇનકે કમ સિનીમેં છોડકર રેહલત કરગએથે અબર ઇનકી તાલીમો તરબીયત વાલદા કે હાથોં હુમથી.

ખહેનો, ઝરા ગબર કરના કે અજમેરી ખ્વાજા સાહબ તબલિગો। ઇશાઅતે ઇસ્લામકે હિન્દુસ્તાનમેં સબસે ખડે પેશવા અબર રેહનુમા ગુઝરે હેં અબર ઉનહીકી અબર ઉનકે બનિશીનોકી કોશીશોંસે હિન્દુસ્તાનમેં સાત કરોડ મુસલમાન નઝર આતે હેં ગોયા હિન્દુસ્તાનમે તબલીગો। ઇશાઅતે ઇસ્લામકા ઝંડા ગાડનેવાલે હઝરત ખ્વાજા અજમેરી (૨-અ) થે અબર ઉનમેં ચેહ તબલીગી કાબિલીયત ઉનકી વાલદાકી તાલીમોતરબીયતસે પયદા હુમથી ને એક અવરત થી.

ઇસી તરાહ, હઝરત ખ્વાજા કુતબુદ્દીન બખતિયાર કાકી, (૨-અ) હેઠ સાલકે થે જબ ઉનકે વાલીદકા ઇનતી-કાલ હુવા અબર ઉનકી વાલદાકી તાલીમો તરબીયતને ઉનકોં ઇસ કાબીલ બતા દીયા કે વેહ શહનશાહે હિન્દુસ્તાનકે પીર અબર તમામ મુલકકે પેશવા સાબીત હુવે અબર તબલીગોંકે ખડે ખડે કામ કીએ.

અયસેહી હઝરત ખાવા ફરીદોદ્દીન ગંજ શકર (૨-અ) બી ખોહત કમસીન થે કે ઉનકે વાલીદકા ઇનતીકાલ હોમસી

અન્ન વાલદાકી તાલીમ વ તરબીયતને ઉનકો ઇતના બડા પેશવા બના દીયા કે આજ લાખોં કરોડોં આદમી ઉનકેં સિલસિલેકે મુરીદ હેં.

અયસેહી હઝરત ખ્વાબ નિઝામુદ્દીન અવલીયા (૨-અ) લી પાંચ સાલકે થે જખ ઉનકે વાલીદને રેહલત ફરમાઈ અન્ન મહઝ ઉનકી વાલદાકી તાલીમો તરબીયતકી ખુબીયોને ઉનકો મેહબુબે ઇલાહી અન્ન સુલતાનુલ મશાયખ અન્ન સાલારે અવલીયા બનાદીયા.

પસ અબલી, હિન્દુસ્તાનકી મુસલમાન અન્નતોં અગર અપની અવલાદકી તાલીમો તરબીયતકા ફર્જ અહા કરના શિરૂ કરે અન્ન ઇસ ગફલતકે ગુનાહ સમજેં તો બડે બડે નતાઇઝ નિકલ સકતે હેં અન્ન આર્થસમાજ મુસલમાનોકોં મજહબકી નાવાકફીયતકે સખખ મુર્તદ અન્ન બેદીન નહિ બના સકતે. હઝરત ખ્વાબ નિઝામુદ્દીન અવલીયાકોં વાલદા ચરખા કાંત કાંત કર અન્ન ફાકે કર કરકે હઝરતકે તાલીમ દીલાતીથી અન્ન અબ લી મુસલમાન અન્નતોંકોં અપની અવલાદ કી તાલીમમેં અયસીહી મહેનત કરની ચાહીએ.

મેં તાલીમો તરબીયતકે આસાન તરીકે અન્નતોંકોં બતાને ચાહતા હું; વોહ ઉનકોં ગોરસે પકેં ચા સુનકર ચાહ રહે.

(૧) કબી ખર્ચોકે સામને ગુલ ન બોલેં અન્ન ખર્ચોકે ગુલ બોલને હેં.

(૨) બચ્ચોંકો કીસી ફઝી અન્ન વહમી બાતસે ન ડરાએં અન્ન હમેશાં ઉનસે ચેહ કહેતી રહે કે મુસલમાન સિવાય ખુદા કે કીસીસે નહિ ડરતા.

(૩) બચ્ચોંકો સખસે પહેલે બતાના ચાહીએ કે ઇસ્લામ કી તાલીમ ચેહ હય કે ખુદા એક હે. કોઇ ઉસકા શરીક નહિ હે અન્ન ઉસકે સિવા કીસીકી ઇબાદત બાઈઝ નહિ હે અન્ન, મોહમ્મદ (સ-અ-સ) અલ્લાહ કે રસુલ હેં અન્ન, કુરઆન અલ્લાહ કી કીતાબ હે અન્ન સારી ઝમીન મુસલમાનોકી મિલકીયત હય અન્ન વોહ દુન્યામેં ખુદાકી ઇબાદત અન્ન ઝમીનપર હુકુમત અન્ન બંદગાને ખુદાકી ખિદમત કરનેકે લીએ પયદા હુવે હેં. ઇસકે અલાવા વોહ તમામ ઝરૂરી અકાઈદકી તાલીમ બચ્ચોંકો ઝખાની કર દીયા કરેં ઓન્ન રોખાના ઉનકે કાનમેં ચહે બાતેં ડાલતી રહેં ઓન્ન ઝરૂરી અકાઈદકી કીતાબેં મુઝસે મંગાલેં મેં બિલા કીમત હર મુસલમાન અન્નતકો ચેહ ચીઝેં બેજ હુંગા.

(૪) બચ્ચોંકો ખાસ કર લડકીયોંકોં સાફ રહેને અન્ન ચીઝોંકો સલીફેસે રખનેકી તાલીમ દીયા કરેં.

(૫) સખસે બિયાદા, અપને બચ્ચોંકો કુઝુલ ખર્ચીસે બચાનેકી કેશીશ કરેં ઓન્ન ઇનમેં જમા કરનેકી આદત ડાલેં.

(૬) બચ્ચેકે પયદા હોંતેહી દુધવક્તકી પાખંદીસે પીલાએં ઓન્ન શીર હોશ સંભાલે તક હર કામમેં બચ્ચેસે વક્તકી પાખંદી કરાએં તાકે વોહ બંડા હોકર વક્તકા પાખંદ હોબાએ.

(૭) જળ બચ્ચે હોશ સંભાલે ઓર ઉનકે મકતબમે બંનેકા વક્ત આએ તો ઉનકે નમાઝ રોઝેકે મસાઈલ અબર અકાઈદે ઇસ્લામ તફ્સીલકે સાથ સિખાએ અબર ઇસકે બાદ સખસે ઝિયાદા હિસાબ સિખાનેકી કેશીશ કરે કે મુસલમાનોકી તબાહીકા આધા સખબ હિસાબસે નાવાકફીયત હોતા હે.

ચેહ સાત ચિઝે બોહત ઝરૂરી હે, અગરચે ઇનકે અલ્લ વા ઓર લી હે મગર અવલાદકી ખુનયાદી તાલીમો-તરબીઅતકે લીએ ઇન સાત બાતોંકા ઝિયાદ રખના નિહાયત ઝરૂરી હય. ઇન સાતોંકા તઅલુક અવલાદકી તાલીમો તરબીઅતસે થા. અબ ખુદ અબરતોંકો ઇનકી મઝહબી માલુમાતકા તરીકા બતાતા હું. જો ઓરતે પઢી લીખી હે ઉનકો ચાહીએ કે અપની રીશતેદાર યા મીલને બુલનેવાલી અનપઢ અબરતોંકો અકાઈદે ઇસ્લામ, અબ તાલીમે ઇસ્લામ, અબ નમાઝ રોઝેકે મસાઈલકે રિસાલે પઢ પઢકર સુનાયા કરે. ઇસસે ઉનકે તબલિગી જહાદકા સવાબ હોગા અબ ઘર બેઠે મુબહિનીનકા અબર હાંસીલ કર લેંગી. ઇસ કીસમકે રિસાલે મેં મુક્ત તફસીમ કીયા કરતા હું મુઝસે મગાલેને ચાહીએ.

અબરતે રોઝેકી પાબંદી તો બોહત કરતી હે મગર નમાઝકી પાબંદી ઇનમે કમ હોતી હે. ઇનકે ચાહીએ કે નમાઝ કંભી કબા ન કરે અબ કંભી બેનમાઝ અબરતે

પ્રાથ જાના ન જાયેં અવર કહી બેનમાઝ અવરતકે પાસ
 ૧ બેઠેં. જો અવરતેં અમીર હેં ઉનકો અપની ખીદમતગાર
 બવરતોંકી મઝહબી માલુમાતકા સબસે પેહલે ફિઠ કરના
 યાહીએ.

યહાંતકે તો ઇતિહાદકે પેહલે સબબ મઝહબી માલુમાત
 ૧ હોનેકા ઇલાજ ખતાયા ગયા, અબ ઇતિહાદકે દુસરે સબબ
 મુશ્લીસી અવર બેકારીકા ઇલાજ ખતાયા જતા હે.

મુશ્લીસી બેકારીસેં પયદા હોતી હય, અવર બેકારી
 મહકુમી અવર જીહાલતસેં પયદા હોતી હય. ઇસકા ઇલાજ
 પેહલે હય કે હર મુશ્લીમ લડકીમેં હાકીમાના જઝબા, ઇનતિ-
 ગામ, પયદા કીયા જાયે અવર ઇસકો ઇસ્લામકી તારીખ
 કુનાઈ જાયે અવર ઇસકો મહેનત વ ઇનતિગામકી આદી
 મનાયા જાયે અવર ઇસકો ઘરકી, કવમકી, મુશ્કકી હર
 કસરતસે આગાહ કીયા જાયે.

મુસલમાનોકી મુશ્લીસીકા ખડા સબબ અવરતેં હેં.
 અવરતેં ઇનતિગામસે, સલીકેસે ઘરકી આમદાની ખર્ચ કરના
 નહિ જાનતી, ઇસ વાસ્તે હમેશાં ઇન અવરતોંકે મહં મુશ્લીસ
 અવર કરઝહાર રહેતે હે. જો અવરતેં યેહ સમજતી હેં કે
 મર્ચકો આમદનીસે ન બઢાના ચાહીએ અવર ઘરકે કીતને
 મર્ચ કુજુલ હેં અવર કીતને ઝરૂરી હેં અવર યેહ સમજઠર
 કુજુલ ઇખરાજતકો તર્ક કર દેતી હેં ઇનકે ઘરમેં કહી
 મુશ્લીસી નહિ આતી અવર ઉનકે મહં કહી મુશ્લીસ વ

મકરૂઝ નહિ હોતે, અન્ન નો મુકલીસ વ મકરૂઝ નહિ હોતે
 ઉનકા મુતંદ અન્ન આર્યા ખનાના ખિલકુલ નામુમકીન હે.
 ઇસવાસ્તે અન્નતોંકે સખસે ઝીયાદા ઇસકા ઇનતીઆમ કરના
 ચાહીએ કે ઇનકા ખર્ચ આમદનીસે ન બઢને પાએ અન્ન
 ઇનકે ઘરમેં કોઇ ચીઝ બે ઝરૂરત ન ખરીદી જાએ અન્ન
 વોહ હતાલ મકરૂર કલ્લી સુદી કરઆ ન લેં.

મુકલીસી અન્ન કરઝહારીકા બાઇસ અન્નતેં હય, ઇસકી
 દુસરી દલીલ વેહ હય કે અન્નતેં શાદી વ ગમમેં બે નતીજા
 નામ વ નમુદકી ખાતર ખિસાતસે ઝીયાદા ખર્ચ કરનેકી
 કેશીશ કરતી હે અન્ન મકરૂઝ હો જાતી હે. પસ અગર
 અન્નતેં ઇસ ખાતકે સમઝેં અન્ન દુસરી અન્નતોંકે સમઝાએ
 કે હીન્દુઉંકી વોહ કુઝુલ રસમેં બે શાદી અન્ન ગમીમેં
 બનતી જાતી હંચ સખ છોડ દેની ચાહીએ. એક તો ઇસ
 વાસ્તે કે ઇનમેં બઅઝ રસમેં મુશરીકાને અન્ન ખિલાફે
 ઇસ્લામ હોતી હે, અન્ન ઇનકે કરનેસે ઇમાન જાતા રહેતા
 હય અન્ન દુસરી ઇસ વાસ્તે કે ઇન રસમેં કે સખબ કુઝુલ
 ખર્ચ ખોહત હોતી હે. પસ અગર અન્નતેં અપને સરસે
 મેદોંકી મુકલીસી અન્ન કરઝહારીકા ઇલ્લામ દુર કરના
 ચાહતી હંચ અન્ન ઇસકે સાથ હી ઉનકો ઇસકાબી ખિયાલ
 હય કે મુસલમાન આર્યાસમાજકે કંદમેં ફસકર મુતંદ અન્ન
 બેદીન ન હોંતો, ઉનકો ફારન હીન્દુઉંકી મુશરીકાના રસમેં
 શાદી ગમકી તકરીબોસે દુર કરદેની ચાહીએ. અન્નતોંકે

સખખ મહોંકી કરઝદારી ઈસ વખતસેલી બઢતી હય કે વોહ હદસે ઝિયાદા ઝેવરાત અન્નર કપડોંકે લીઝે ખર્ચ કર ડાલતી હેં. અન્નર ઝેવરસે ઉનકો ઇતની મોહબત હોતી હય કે અપને અંભમકો નહિ સોચતી અન્નર સુત્રી કરઝે લે લેકર ઝેવર અન્નર કપડે બનાતી હે. મંચ ઝેવરકી મુખાલેફત નહિ કરતા મગર અપની હયસીયત અન્નર ખિસાતસે બઢકર ઝેવર અન્નર કપડા બનવાના બડી ગલતી હય.

સખસે બડી ચીજ જીસકી ઇસલાહ આજકલ મુસલમાન અન્નરતોંકો કરની ઝરૂરી હે વોહ ન્યાઝ નઝરમેં ઇમ્મરાઈ કરનેકી આદત હે. બખઝ અન્નરતોં મહઝ નામવરીકે લીઝે સુદી કરઝા લેકર મિલાદ શરીફકી મજલીસેં કરતી હેં, ખુઝુ-શુગી નિયાઝેં દીલવાતી હેં, ઇમામુંકી મજલીસેં કરતી હેં અન્નર ચેહ નહિ સોચતી કે સુત્રી કરઝ લેકર અયસા કરના હરામ હે અન્નર સખત ગુનાહ હે. અગર સુત્રી કરઝ લેનેકી ઝરૂરત ન લી હો અન્નર ખુદાને ફારેગુલ બાબલી કીયા હો તખ લી ન્યાઝ નઝરકે ખર્ચકો આજકલકે હલાતકા લીહાઝ કરકે મોહત મુખતસીર અન્નર કમ કરહેના ચાહીઝે અન્નર ન્યાઝ નઝરકા રૂપયા તબલીગો હિફાઝત વ ઇસ્લામકે કામમેં દેના ચાહીઝે.

અખ મેં અન્નરતોંકો એક અયસી અમલી તબલીગકા તરીકા બતાતા હું જીસકા નતીબ મોહત જલ્દ સખકો નઝર આ જાએગા, અન્નર વોહ ચેહ હયે કે લાહોરમેં મિર

મુમતાઝઅલી સાહેબ અંર દીગરવાકીફગાર હઝરાતકી નિગ-
 રાનીમેં એક ઝનાના મહરસા કાયમ કરના ચાહીએ જસમેં
 તખલીગી મતમેહ નઝરંકે મુવાશીક ઉરતાનીયોંકે। તખલીગી
 લરીકા તાલીમ સીખાઇ જાય, તાકે પોહ ઇસ્લામી મંદ્રેસોં મેં
 હર મુસલમાન લડકોંકે ફરાઇમે તખલીગસે આગાહ અંર
 મહીર કરેં અંર ઝફરત પડે તો ગયર મુસ્લીમ મસતુરાતમેં
 કી તખલીગકા કામ કર સકે ઇન મુસલમાન ઉસ્તા-
 નીયોંકી તાલીમ મિશનકી અંરતોંકે તરીકે પર હોની ચાહીએ.
 જસ તરાહ ઇસાઇયોંકે મિશન તખલીગ કરનેવાલી અંરતેં
 તૈયાર કરતે હેં ઇસી તોરસે મુસલમાન ઉસ્તાનીયોંકો તાલીમ
 વ તરબીયત દેની ચાહીએ. અંર ઇસ મહરસેકા ખર્ચ તમામ
 હિંદુસ્તાનકી મુસલમાન અંરતોંકે ચંદેસે હોના ચાહીએ
 અંર ઇસ મહરસેમેં ઉમરા અંર મુતાવરસીત દરજેકે
 શુરફાકી બે અવલાહ યા બેવા અંરતોંકેલી, બે અપની
 કીનહગીકા વકત બેકારીમેં ખોતી હેં દાખીલ હોના ચાહીએ,
 અંર ઇસ મહરસેમેં તાલીમ પાકર તખલીગકા ફર્જ અદા
 કરના ચાહીએ. બેહનો, મહરસેકી ચેહ તજવીઝ નિહાયત
 જરૂરી હય, અગર મીર મુમતાઝઅલી સાહેબ અપનેં જુહ-
 હાપેકે સખબ ઇસ બોઝકે ન ઉઠાના ચાહેં તો કીસી અંર
 હિમ્મતવાલે મુસલમાનકે। ચેહ અઝીમુસ્થાન ખિદમત હાયમેં
 હેં દેની ચાહીએ. અગર અંરતોંકા ચેહ તખલીગી મહરસા
 ખરી કર દીયા ગયા અંર હે। સાલકી પદાઇમે તાલીમ

ચાક્રતા અન્નતોડો તખલીગકા તરીકા સીખા દીયા ગયા તે તમામ હિન્દુસ્તાનમેં તખલીગો હોઈ ગતે ઇસ્લામકી અસ્તકિલ ખુનયાદ કાયમ હો જાએગી અન્ન ફીર કલી અયસ મોકા ન આને પાંચગા ક આર્થ સમાજ યા મુસલમાનોક કોઈ અન્ન હરીફ ઇસ્લામકો યા મુસલમાનોકી કવમકો કોઈ તુકસાન પોંડયા સકે.

અય માઓ, બેહનો, બેટીઓ ! બસ, ચેહી ચંદ સુખ તસીર ખાતે હંચ જનપર તવજજોહકે સાથ અમલ કરનેસે તુમ હિન્દુસ્તાનમેં ઇસ્લામકો અન્ન મુસલમાનોકો આનેવાલે અઝી મુશશાન ખતરેહસે બચા શકવી હો, વરના હરીફાને અયસી ગેહરી અન્ન અયસી મજબુત અન્ન અયસી બડી સાઝીશ કીહે કે અગર તુમને હીમત નકી અન્ન તુમ ન હુવે તો ચંદ સાલકે બચાદ ખુદાના ખાસ્તા હિન્દુસ્ત મુસલમાનોકા નામોનિશાન લી બાકી ન રહેઝા. અન્ન ત્રીયાફા તુમહારી ઇઝ્ત અન્ન આબરૂ અન્ન તુમહારા અન્ન તુમહારી અવલાહ અન્ન તુમહારી મિલકીયતકો ખતરાત અન્ન તખલીકા મુકાબલા પેશ આજાએગા. વાસ્તે મેરા ખુલાવા સુનો અન્ન ઇસ્લામ અન્ન મુસલમાન્યાવકે લીએ તકબીર પઢકર ખડે હો જાઓ.

હસન નિઝાત

દેહલી. ૧૮ અક્ટોબર

